

MALGRAT LA COINCIDÈNCIA DE PLANTEJAMENTS GLOBALS

L'OTAN no acaba d'unir els comunistes

L'escissió dels comunistes espanyols en tres partits distints —el PCE de Gerardo Iglesias, el PCPE d'Ignacio Gallego i la Mesa per la Unitat dels Comunistes, de Santiago Carrillo— sembla consumir-se malgrat la seva unitat contra l'OTAN.

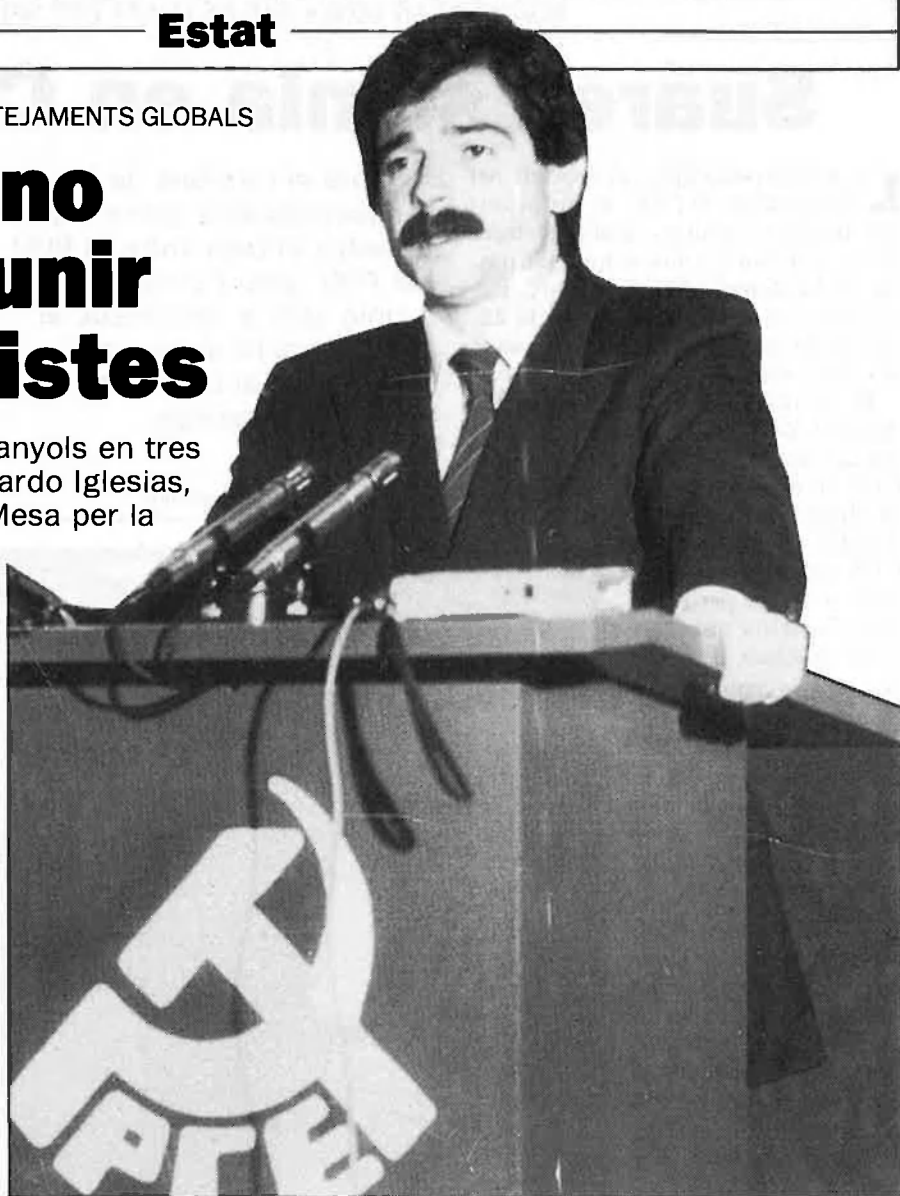
Josep M. Sanmartí

La decisió de la Conferència Nacional del PCE celebrada els dies 15 i 16 de febrer de no crear una plataforma electoral ni amb la Mesa por la Unidad de los Comunistas, de Santiago Carrillo, ni amb el Partido Comunista de los Pueblos de España, d'Ignacio Gallego, i de cercar, en canvi, coalicions amb altres forces polítiques a l'esquerra del PSOE, posa fi de moment a l'última fase de l'aspra polèmica entre comunistes.

Cal dir, però, que a certs nivells aquesta es manté viva, segons ho demostra, per exemple, l'escissió carrillista soferta per l'EKP-PCE al País Basc a primers d'aquest mes, la presència de dos portaveus comunistes (Carrillo i Fernando Pérez Royo) en el Congrés dels Diputats o la crida de cinc-cents militants de CCOO prosoviètics i carrillistes per la unitat comunista.

Gerardo Iglesias fou contundent en el seu discurs de cloenda a l'esmentada conferència. Una estona abans, el partit acabava d'estrenyar rengles darrere seu: dos-cents set vots a favor de les seves tesis i solament cinc absències. Gerardo Iglesias es basà en aquesta unanimitat per subratllar l'entusiasme i la il·lusió del partit, tot i que reconegué que l'opinió pública creu que hi ha tres partits comunistes.

El PCE és l'únic que té vuitanta-cinc mil militants, una implantació social àmplia i el reconeixement internacional; és el que té la Pasionaria, M. Camacho, Romero Marín, Enri-

que Curiel, Nicolás Sartorius, López Raimundo, etc.; és a dir, la plana major sencera del comunisme espanyol tradicional. Per tant, afegia el secretari general, la unitat comunista s'ha de fer en el marc del PCE amb la seva història i el seu projecte, i no s'admetran tripijocs, ni arranjaments electorals amb altres forces comunistes paral·leles, perquè l'endemà de les eleccions hi haurà, no una, sinó dues o tres veus comunistes, cosa que consumaria la divisió.

En canvi, el PCE està disposat a contractar aliances electorals amb organitzacions esquerranes no-socialistes, amb un programa comú i amb la sigla del PCE, llevat de les llistes per al Congrés i el Senat, on admetrien una denominació única. Aquesta posició tanca, en conseqüència, les possibilitats de Santiago Carrillo de pactar per dalt i en condicions d'igualtat

una coalició electoral amb el PCE. Ja hi ha converses entre el PCE i la Federació Progressista de Ramon Tamames i amb el PASOC d'Alonso Puerta, que s'han coaligat entre ells. S'ha dit, fins i tot, que Tamames podria tenir suport del PCE per a l'alcaldia de Madrid el 1987. Per a Ignacio Gallego, aquesta actitud és «negativa, sectària i superba». Per a Carrillo, «no es pot intentar la unitat si volem que tornen un a un amb el carnet a la boca».

Carrillo és el pitjor situat

La impressió és que Santiago Carrillo està perdent a poc a poc la «seva» batalla, malgrat que hagi multiplicat les escissions de fet i que disposi de nombroses veus. Possiblement, després de les eleccions generals, autonòmiques i locals de 1986 i 1987 en tin-

drà moltes menys (o cap), si no aconsegueix flexibilitzar les posicions de Gerardo Iglesias o ell no se l'embeina i torna a la disciplina del PCE. Mitjançant maniobres i operacions polítiques, els carrillistes han pogut fer sentir la seva veu, independent de la del PCE, en moltes institucions. Quan el 5 de febrer Carrillo intervingué en el debat sobre l'OTAN en el Congrés dels Diputats, immediatament després de fer-ho el portaveu oficial Pérez Royo, tothom quedà bocabadat. Però cal no enganyar-se: són dos portaveus per quatre diputats, tres d'ells de disciplina gerardista. Al Congrés Carrillo parla per ell sol, i ho té molt pelut si vol repetir l'escó. Un altre signe del seu aïllament és la seva exclusió dels actes del XXVII Congrés del PC de la Unió Soviètica, on aniran delegacions del PSOE, del PCPE i del PCE.

El PCPE i la Mesa s'acosten

L'única solució, doncs, que li queda és forçar un pacte electoral. El PCPE no es mostra tan tancat com el PCE, però en canvi té menys interès (i menys possibilitats) en una contesa electoral, si bé tampoc no el descarten i s'estimen més la lluita de massa que no pas la institucional. Les condicions que posen per ajuntar-se als carrillistes són d'ordre ideològic: la renúncia a l'eurocomunisme, o sigui l'estratègia defensada per Carrillo entre 1968 i 1982.

A l'esquerra, Gerardo Iglesias. A la dreta, dalt, Carrillo; baix, Ignacio Gallego.

Ara com ara, l'aproximació entre el PCPE i la MUC és limitada. Solament els dirigents regionals de Madrid d'ambdós partits han signat un document que es traduirà en una unitat d'acció en la campanya contra l'OTAN. Tanmateix, en aquest document els carrillistes admeten el retorn al marxisme-leninisme i a l'internacionalisme proletari, és a dir, que renuncien a l'eurocomunisme. Més val un Gallego a la mà que cent Iglesias veure volar...

Els dirigents madrilenys del PCPE i de la MUC han establert les bases per fer candidatures comunes a les eleccions generals vinents. Aquell mateix

dia, Gerardo Iglesias ratificava davant l'executiva del PCE la disposició a acceptar aliances solament amb forces d'esquerra no-comunistes. Per bé que Iglesias ha trobat suport per a les seves tesis, tant al Comitè Central del partit com a la Conferència Nacional, es creu que ell representa l'actitud més dura i que altres líders, com Enrique Curiel o Nicolás Sartorius, són partidaris més aviat d'un acostament calculat a Gallego i a Carrillo. Curiel, per exemple, ha hagut de desmentir públicament haver tingut converses amb les altres dues opcions comunistes, però sembla innegable que líders regionals, almenys de Madrid (José Antonio Moral Santín, del PCPE; Pedro Díez, del PCE, i Adolfo Pineiro, de la MUC), sí que han parlat i han estudiat la situació.

L'adversari comú els uneix

Els comunistes tenen un avantatge a favor seu: la sensació d'un adversari comú a curt i a llarg termini. Durant aquests mesos passats, les bases comunistes (i a vegades els dirigents) han coincidit en nombrosos actes antiatlantistes i participen en organitzacions pacifistes. Els tres partits han posat un èmfasi especial en la campanya contra l'OTAN, i els seus plantejaments coincideixen al cent per cent. A llarg termini, l'adversari és el PSOE. Gerardo Iglesias, per exemple, ha acusat sovint el PSOE d'intervenir en la crisi interna del PCE, donant alè i facilitats a Carrillo (inscripció del PCE-MR i de la MUC, permís per parlar al Congrés, etc.). Tots els comunistes se senten esclafats pel PSOE, que els ha arrabassat ben bé un milió de vots i els ha arraconats a les institucions.

Si no hi ha res de nou, els carrillistes hauran de facilitar el fracàs electoral comunista enguany per poder proposar després, una altra vegada, un pacte en condicions avantatjoses per ells. Aquesta és la principal experiència eixida de les eleccions gallegues, on els gerardistes presentaren un candidat a president (Anxel Guerreiro) i els carrillistes un altre (Julián Pérez de la Fuente). Com a conseqüència, ara no hi ha ni un sol diputat comunista al Parlament gallec, quan la suma dels vots obtinguts els en podien haver proporcionat més d'un. I és que tothom sap que el sistema electoral espanyol castiga severament els partits desunits. Alguns comunistes creuen, però, que després de Galícia alguna cosa ha canviat, però no es veu clar què és. □